

Білоніжка Петро – життя і діяльність

Петро Михайлович Білоніжка народився 28 травня 1935 року в с. Вишнівчик Перемишлянського району Львівської області. В 1942 – 1945 рр. навчався в початковій школі с. Вишнівчик; 1945 – 1948 рр. – в семирічній школі с. Чемеринці. У 1948 р. переїхав з батьками у м. Львів і продовжував навчання у середній школі № 8. У 1953– 1958 рр. навчався на геологічному факультеті Львівського університету. Після його закінчення працював техніком, лаборантом у геофізичному відділі Інституту геології корисних копалин АН УРСР (тепер Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України). В 1959 – 1960 рр. – інженер-геолог НДС Львівського університету, а в 1960 – 1977 рр. – молодший науковий співробітник Проблемної геохімічної лабораторії Львівського університету. Впродовж 1964 – 1968 рр. навчався в заочній аспірантурі на кафедрі мінералогії (наук. керівн. проф. Євген Лазаренко). У 1972 р. захистив кандидатську дисертацію «Геохимия бора, брома и йода в калийных отложениях Прикарпатья» і одержав вчений ступінь кандидата геолого-мінералогічних наук за спеціальністю «геохімія».

З 1977 р. – доцент кафедри мінералогії Львівського університету, вчене звання доцента одержав у 1980 р. Працював на кафедрі мінералогії до 2018 р. до виходу на пенсію. Дійсний член Наукового товариства ім. Т. Шевченка (2003 р.); Почесний член Українського мінералогічного товариства (2006 р.).

Педагогічна робота

У різні роки читав лекції і проводив практичні заняття з курсів: «Геохімія», «Геохімія окремих елементів»; «Геохімія літогенезу»; «Геохімія доквілля»; «Мінералогія осадових порід»; «Спецметоди в геохімії»; «Українська мова за професійним спрямуванням»; «Геохімія ізотопів»; «Геохімічні методи пошуків вуглеводнів»; «Органічна речовина в геологічних системах».

Опублікував два навчальні посібники: Білоніжка П.М., Матковский О.И. Геохимия элементов главных подгрупп I-III группы Периодической системы Д.И. Менделеева: учеб. пособие. Львов: ЛГУ, 1984. 80 с.; Білоніжка П. Геохімія ізотопів: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2019. 190 с. Керував курсовими і дипломними роботами студентів. Впродовж майже 25 років проводив другу навчальну практику студентів у Гірському Криму, а після його окупації Росією – в Карпатах.

Наукова робота

П. Білоніжка – автор 373 наукових праць, в т.ч. 11 монографій, 7 довідково-інформаційних і 4 довідково-бібліографічних видань, серед яких 14 у співавторстві.

Монографії

Матковский О.И., Янчук Э.А., Білоніжка П.М. и др. Минералы Украинских Карпат. Оксиды, гидроксиды, хлориды, йодиды, фториды. Киев: Наукова думка. 1995, 138 с.

Матковський О.І., Білоніжка П.М. та ін. Мінерали Українських Карпат. Борати, арсенати, фосфати, молібдати, сульфати, карбонати, органічні мінерали і мінералоїди. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка. 2003, 345 с.

Матковський О., Квасниця В., Наумко І., Білоніжка П. та ін. Мінерали Українських Карпат. Силікати. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2011, 520 с.

Матковський О., Білоніжка П. та ін. Мінерали Українських Карпат. Процеси мінералоутворення. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2014, 584 с.

Білоніжка П. Євген Лазаренко – вчений, педагог, громадський діяч. (До 90-річчя від дня народження). Серія «Дрібненька бібліотека». Львів. 2002, 38 с.

Матковський О., Білоніжка П., Павлишин В. Академік Євген Лазаренко. Нарис про життєвий і творчий шлях, спогади, фотоальбом. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка. 2005, 304 с.

Матковський О., Білоніжка П., Павлишин В. Євген Лазаренко – видатна постать ХХ століття. (До 100-річчя від дня народження). Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2012, 242 с.

Білоніжка П. Геохімічні закономірності формування родовищ калійних солей Передкарпаття. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2017, 228 с.

Білоніжка П. Нариси з мінералогії Гірського Криму (межиріччя Бодраку і Качі). Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2017, 166 с.

Білоніжка П. Геохімія біосфери. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2018, 182 с.

Білоніжка П. Ноосфера та проблеми її розвитку. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2020, 172 с.

Довідково-інформаційні видання

Матковський О., Білоніжка П. та ін. Кафедра мінералогії Львівського національного університету імені Івана Франка (1864 – 2004 рр.) / дов.- інф. вид. Львів: Видав. центр ЛНУ. 2004, 136 с.

Білоніжка П., Матковський О. та ін. Геологічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. / дов.- інф. вид. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка. 2008, 375 с.

Білоніжка П., Матковський О. та ін. Геологічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. Вид. друге, перероб. і допов. / дов.- інф. вид. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка. 2010, 520 с.

Павлунь М., Матковський О., Сливко Є., Білоніжка П., Іваніна А. Геологічному факультету Львівського національного університету імені Івана Франка 75 років. / дов.-інф. вид. Львів: Простір – М. 2022, 126 с.

Білоніжка П. Духовні скарби народу. / дов.- інф. вид. Львів: Простір – М. 2022, 112 с.

Білоніжка П. Події, спогади, роздуми / дов.- інф. вид. Львів: Простір – М. 2023, 134 с.

Довідково-бібліографічні видання

Білоніжка П., Сливко Є. та ін. Орест Матковський: учений, педагог, організатор науки та освіти (до 80-річчя від дня народження) / дов.- бібл. вид. Львів. 2009, 152 с.

Білоніжка П., Сливко Є. та ін. Орест Матковський: учений, педагог, організатор науки та освіти (до 85-річчя від дня народження) / дов.- бібл. вид. Львів. 2014, 204 с.

Павлунь М., Наумко І., Білоніжка П. та ін. Професор Орест Матковський: класик української мінералогії (до 90-річчя від дня народження) / дов.- бібл. вид. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка. 2019, 72 с.

Білоніжка П., Матковський О. та ін. Ангеліна Андріївна Ясинська. / дов.- бібл. вид. Львів: Простір – М. 2019, 62 с.

Громадська робота

Член Експертної комісії геологічного факультету Львівського університету з наукових пріоритетів (1975 – 1990).

Вчений секретар Львівського геологічного товариства (1976 – 1996).

Член Методичної комісії геологічного факультету Львівського університету (1990 – 2000).

Член Вченої ради геологічного факультету Львівського університету (1990 – 2013).

Голова осередку «Просвіта» геологічного факультету Львівського університету (1993 – 2005).

Заступник голови Геологічної комісії Наукового товариства імені Т. Шевченка (1992 – 2022).

Відповідальний секретар «Вісника» Львівського університету. Серія геологічна (1998 – 2018).

Заступник декана геологічного факультету Львівського університету з виховної роботи (1998 – 2003).

Член редколегії «Мінералогічного збірника» геологічного факультету Львівського університету (1999 – 2019).

Член Видавничої Ради «Енциклопедії Львівського університету». Львів. 2011. Т.1. 716 с.; 2014. Т.2. 761 с.

Член Видавничої Ради Львівського університету (2011 – 2018).

В.о. голови Геологічної комісії Наукового товариства ім. Т. Шевченка (2009 – 2011).

Член Президії Наукового товариства ім. Т. Шевченка (2008 – 2017).

Заслуги, нагороди

Подяки ректорів Львівського університету: В.Чугайова (1985, 1986); І. Вакарчука (1995, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009); В. Мельника (2015) за успіхи в науково-педагогічній роботі і активну громадську діяльність.

Подяки голови НТШ Р. Кушніра за особистий внесок у діяльність Товариства (2015, 2019) та за фінансову підтримку Товариства (2015, 2018).

Грамота Студентської ради геологічного факультету Львівського університету в номінації «Найкращий українознавець» (2017).

Почесна грамота Львівського університету за успіхи в підготовці висококваліфікованих спеціалістів і в зв'язку з 350-річчя від заснування університету та пам'ятна срібна медаль університету (2011).

Медаль «Ветеран праці» (1987).

Пам'ятна медаль «20 років відродження Наукового товариства імені Т. Шевченка в Україні» (2009).

Медаль «800 років заснування Великої Монголії» (2011).

Ювілейна медаль «140 років Наукового товариства імені Т. Шевченка» (2013).

Подяка голови Львівської обласної державної адміністрації (2013).

Медаль Лазаренко Є.К. За внесок у мінералогію. Спілка геологів України (2015).

Подяка Львівської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України (2015).

Почесна грамота з нагоди 145-річчя Наукового товариства імені Т. Шевченка в Україні та за активну участь у його діяльності. Західний науковий центр НАН України і МОН України (2018).

Почесна грамота Центрального комітету Профспілки працівників освіти і науки України (2020).

Медаль «За заслуги II ступеня». Спілка геологів України (2020).

Грамота Первинної профспілкової організації працівників Львівського національного університету імені Івана Франка (2023).

Пам'ятна медаль з нагоди 150-річчя Наукового товариства імені Т. Шевченка (2023).